

Valvira

ADOPTIOLAUTAKUNNAN AJANKOHTAISET ASIAT

/ LAKIMIES, ADOPTIOLAUTAKUNNAN SIHTEERI, JONNA
SALMELA

ADOPTIOKOULUTUS 26.1.2017
SÄÄTYTALO

1.3.2017

Valvira

1. ILMAN PALVELUNANTAJAA
TAPAHTUVAT ADOPTIOT

2. ASUINPAIKKA

3. KOTONAOLON MERKITYS

4. YKSINHAKIJAT

5. HAKEMUKSEN VIREILLE TULO

1. ILMAN PALVELUNANTAJAA TAPAHTUVAT ADOPTIOT

Valvira

Adoptiolain 42 §:

Lupa mahdollista saada sellaista lasta varten, joka on:

- ▶ 1) on hakijan tai hänen aviopuolisonsa lähisukulainen tai hakijan adoptiolapsen aikaisempi lähisukulainen; taikka
- ▶ 2) on tullut hakijan luokse muussa kuin adoptiotarkoituksessa ja ollut vakiintuneesti hakijan hoidettavana ja kasvatettavana

Valvira

- ▶ Lupaa on mahdollista hakea myös jälkikäteen
- ▶ Se ei kuitenkaan auta, jos luvan edellytykset eivät täyty
- ▶ Luvan hakemista jälkikäteen hakemista ei voi suositella

Valvira

- ▶ On voitava varmistua siitä, että subsidiariteetti- eli läheisyperiaate toteutuu
- ▶ Adoption tarpeessa usein orvoksi jäänyt, pieni sukulaislapsi
- ▶ Adoptioneuvonnassa on tarkkaan arvioitava, onko lapsi todella kansainvälisen adoption tarpeessa.

Valvira

- ▶ Lautakunta voi vaatia mm. seuraavan sisältöisiä asiakirjoja:
- ▶ asiakirjanäyttö sukulaisuussuhteesta (lähisukulainen)
- ▶ lapsen syntymätodistus
- ▶ lapsen alkuperämaan sosiaaliviranomaisten laatima selvitys siitä, miksi lapsi ei voi jäädä asumaan biologiseen perheeseensä
- ▶ lapsen alkuperämaan sosiaaliviranomaisen laatima selvitys siitä, että lapsen biologiset vanhemmat ovat saaneet adoptioneuvontaa ja ymmärtävät adoption merkityksen
- ▶ Asiakirjat on legalisoitava.

Jonna Salmela

7

1.3.2017

Valvira

- ▶ Itsenäinen adoptio tarkoittaa tilannetta, jossa Suomessa asuva henkilö matkustaa ulkomaille ja adoptoi sieltä vieraan lapsen.
- ▶ Tällaista adoptiota ei voi tunnustaa Suomessa, jos siihen ei ole saatu lupaa.
- ▶ Itsenäisiin adoptioihin ei voi saada lupaa edes jälkikäteen.

Valvira

- ▶ KKO:2016:63
- ▶ Kiinassa tapahtunut itsenäinen adoptio
- ▶ A vaati hakemuksessaan, että hovioikeus vahvistaa adoptioina Suomessa päteviksi Kiinan kansantasavallassa 3.7.2013 rekisteröidyt päätökset, joilla 10.11.2012 syntyneet C ja D oli määrätty hänelle adoptioon.
- ▶ .

Valvira

- ▶ Adoptiolain mukaan hovioikeus ei voinut vahvistaa päteväksi sellaista adoptiota, jossa Suomessa asuva henkilö oli adoptoinut vieraasta valtiosta alaikäisen lapsen ilman adoptiolautakunnan lupaa.
- ▶ Tuomioistuimella ei ollut asiassa harkinnanvaraakaan. Näin ollen ja koska kysymyksessä olevat adoptiot eivät olleet Suomessa ilman eri vahvistusta päteviä, adoptioita ei voitu vahvistaa Suomessa päteviksi.

Valvira

- ▶ Korkein oikeus katsoi, ettei hovioikeuden Haagin sopimukseen perustuvan kansallisen lainsäädännön mukainen ratkaisu ole lainsäädännön tarkoitus ja perheen olosuhteista saatu selvitys huomioon ottaen kohtuuton eikä ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan perhe-elämän kunnioituksen suojan vastainen.
- ▶ Korkein oikeus katsoi, ettei hovioikeuden päätöksen lopputulosta ole syytä muuttaa.

Valvira

- ▶ ”Korkein oikeus katsoo, että perhe-elämän jatkamiselle Kiinassa ei ole ilmennyt olevan sellaista estettä, jonka vuoksi asettumista Kiinaan olisi pidettävä perheen kannalta kohtuuttomana.”

Valvira

2. ASUINPAIKKA

Valvira

- ▶ Asuinpaikka (habitual residence)
- ▶ Hakijoiden asuinpaikan on oltava adoptioprosessin aikana Suomessa
- ▶ Suomalaiset adoptioviranomaiset ovat toimivaltaisia vain, jos adoptionhakija asuu Suomessa
- ▶ Suomi on Haagin sopimuksen tarkoittama vastaanottava valtio

Valvira

- ▶ Asuinpaikkaa ei ole määritelty lainsäädännössä
- ▶ Asuinpaikan käsitteelle on tunnusomaista tietynasteinen epämääräisyys.

Valvira

HE 47/2011 vp

- ▶ Kuitenkin voidaan sanoa, että asuinpaikkaa määritettäessä pyritään saamaan selville se valtio, jossa henkilöllä on tosiasiallisesti keskeinen elämänympäristönsä.
- ▶ Harkittaessa, missä henkilöllä on asuinpaikka on otettava huomioon myös kansainvälistä adoptiota koskevan sääntelyn tavoitteet.

Valvira

- ▶ Asuinpaikkaa määritettäessä otetaan huomioon ennen muuta asumisen kesto ja yhtäjaksoisuus sekä muut sellaiset asianomaiseen henkilöön liittyvät seikat, jotka ilmentävät henkilön tosiasiallisia siteitä tiettyyn elämänympäristöön.

- ▶ Pelkkä tilapäinen oleskelu tietyssä valtiossa esimerkiksi lomanvieton, yksittäisen työtehtävän suorittamisen tai lyhyehkön ajan kestävän opiskelun yhteydessä ei riitä perustamaan henkilölle asuinpaikkaa oleskeluvaltiossa.

Valvira Muuttaminen ulkomaille adoptioprosessin aikana
(esim. työkomennuksen ajaksi)

- ▶ Edellyttää olosuhdemuutosilmoituksen tekemistä adoptiolain 49 §:n tarkoittamalla tavalla
- ▶ Adoptioneuvonta ja adoptiopalvelu pitää keskeyttää, kunnes adoptiolautakunta on tehnyt ilmoituksen johdosta päätöksen

Valvira

- ▶ Asiakkuus voi jatkua, mutta tosiasiallisiin toimiin ei saa ryhtyä. Esim . Palvelunantaja ei saa lähettää hakijan papereita ulkomaille, kun olosuhdemuutosasia on vireillä lautakunnassa.

Adoptiolautakunnalla ei ole ohjeistusta siitä, kuinka kauan ulkomailla voi asua adoptioprosessin aikana.

- ▶ Asiat ratkaistaan tapauskohtaisesti
- ▶ Käytännössä adoptiolautakunta on pitänyt noin kahden vuoden asumista ulkomailla niin pitkänä, että tosiasiallisen asuinpaikan on katsottu siirtyneen pois Suomesta.

Valvira

3. KOTONAOLON MERKITYS

Valvira

- Adoptioneuvonnassa on kiinnitettävä riittävästi huomiota adoptiovanhempien mahdollisuuksiin jäädä lapsen kanssa kotiin.
- Taloudellinen tilanne
- Ymmärrys kotonaolon merkityksestä lapselle

4. YKSINHAKIJAT

Yksinhakijan tukiverkosto on syytä kartoittaa huolellisesti myös jatkoluvan hakemisen yhteydessä

- ▶ Onko se edelleen sama?
- ▶ Onko sitoutunut enää? Jos esimerkiksi sisar on luvannut auttaa lastenhoidossa, mutta saanutkin oman lapsen, onko hänellä enää mahdollisuus olla tukena?

Valvira

5. HAKEMUKSEN VIREILLE TULO

Valvira

ADOPTIOLUPAHAKEMUKSEN VIREILLE TULO, JOS PALVELUNANTAJAA EI OLE

Valtioneuvoston asetus adoptiosta 4 §:

Adoptioneuvonnan antajan on lähetettävä 3 §:ssä tarkoitettu selvitys suoraan asianomaiselle palvelunantajalle, jos selvitys on laadittu adoptioluvan hakemista varten ja adoptionhakija saa kansainvälistä adoptiopalvelua. **Jos hakija ei saa kansainvälistä adoptiopalvelua, selvitys on lähetettävä suoraan adoptiolautakunnalle, kun adoptioneuvonnan antaja on saanut tiedon lupahakemuksen vireillepanosta lautakunnassa.**

Valvira

- ▶ Hakijat ilmoittavat sosiaalityöntekijälle, kun ovat lähettäneet hakemuksen adoptiolautakuntaan
- ▶ Sosiaalityöntekijä lähettää sitten kotiselvityksen liitteineen adoptiolautakuntaan

KYSYMYKSIÄ JA KESKUSTELUA!

1.3.2017

KIITOS!

1.3.2017